

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino sprejema J. Krajec v Novem Mestu, dopise pa uredništvo.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Gospodarske stvari.

Kako bode vino iz žvepljanega grozdja?

— Ko smo pričenjali trte z modro galico proti peronospori škropiti, čuli smo vse polno predsodkov. Jedni so trdili, da se bodo trte posušile, drugi, da bode vino strupeno, in takih ter enakih neosnovnosti še več je bilo čuti. No, zdaj dohajajo že zlo jednake bajke gledé lastnosti vina, napravljenega iz žvepljanega grozdja. Ne bode torej od več, ako odgovorimo na vprašanje, postavljeno tem vrsticam na čelo: „Kako bode vino iz žvepljanega grozdja?“

Do prvega pretakanja dišalo bode prav pošteno po žveplu. Po prvem pretakanji že veliko manj, po drugem pa kar nič več. Izginjenje duha po žveplu se pa še lahko bitstveno pospeši. To s tem, da se rabi za pretakanje lij bakren, od znotraj nepocinjen. Tak lij potegne žveplo na-se! Treba ga je pa med pretakanjem večkrat prav dobro s kako ruto obrisati. Kdor nima bakrenega lija, posluhuje naj se lesenega, vanj pa naj položi med pretakanjem bakrenih predmetov kakor po-

krivač itd. V lij položene bakrene predmete se mora pa seveda med pretakanjem isto tako večkrat s kako ruto obrisati. Ali bode pa znabiti vino, napravljeno iz žvepljanega grozdja zdravju škodljivo? Ravno toliko, kakor ono, napravljeno iz škropljenega grozdja. Ako bi bilo vino, napravljeno iz žvepljanega grozdja, zdravju škodljivo, potem bi morali naši vrli Goričani, Kraševci, Vipavci, Istrijani že davno iz sveta zginiti. Oni žvepljajo grozdje že 20 let, pijejo pa vino isto tako radi kakor ga mi Dolenjci, in počutijo se pri tem čisto dobro, da boljše kakor če ga ne pijejo.

Toraj le nič strahu pred vinom, napravljenem iz žvepljanega grozdja. Bog ga daj le kaj dosti in pa — dobrega.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Ker bodo v kratkem nove deželnozborske volitve, vrše se po vseh deželah velike priprave. Kakor se kaže, bodo med raznimi strankami hudi boji.

PODLISTEK.

Nenavadno izpreobrnjenje.

Znano je dovolj, kako brezbožni in do dna izprijeni ljudje so tako imenovani prostožidarji ali framasoni. Pri svojih shodih molijo vraga samega in na najostudnejši način posnemajo po svoje katoliško bogoslužje tako, da z vsem tem, s čemur katoličani poveljujejo Boga, poveljujejo uni hudobnega duha. Imajo celo neke vrste obhajilo. Čeprav so ti ljudje zakopani v najgrše in najostudnejše pregrehe in tako propali, da človek bolj ne more biti, vendar od časa do časa zadene tega ali onega žarek božje milosti, da se spreobrne. Vsi ti izpreobrnjenci pa potem objavljajo očitno največje tajnosti skrivne framasonske družbe. Znana taka izpreobrnjenca sta Leo Taxil in Margiotta, lani sta se na Španskem spreobrnila ob enim neki profesor in neki višji vojaški dostojanstvenik. Letos, v praznik sv. Rešnjega Telesa pa se je odpove-

dala slovesno tej bogokletni družbi neka francoska framptonka. Opomniti moram, da se tudi ženske vpisujejo v to družbo.

Diana Vaughan, tako se imenuje ista izpreobrnjenka, je bila od svoje prve mladosti jedna najbolj strastnih in najbolj nadarjenih framptonk. Kot taka je slovela po celi Franciji in še dalje. Izročila se je popolnoma satanu v službo, za katero je delala z besedo in s peresom. In ta žena je postala naenkrat — katoličanka.

Vkljub toliki izprijenosti je bila vedno jako navdušena za slavno devico Orleansko, Jovano d' Arc, katero je sv. cerkev proglasila že kot „častljivo“ in jo bo gotovo prej ali slej med svetnice prištela. Cudno se ji je pa vedno zdelo, da je satan, kateri se ji je prikazoval, bil razkačen in je bežal, kadarkoli je izgovorila ime Jovane. To je povedala nekemu duhovniku, ki jo je takoj opomnil, da je devica Orleanska posebno častila Mater Božjo. Diana Vaughan je nato ob-

V **Dalmaciji** so se volitve že zvršile. Doslej je imela hrvaška stranka združeno nasprotno stranko Srbov in Lahov. Letos pa se je tudi hrvaška stranka razcepila v zmerno in radikalno. Zmagali so sijajno zmerni narodni Hrvati, radikalni pravaši pa so celo dva mandata zgubili.

Na **Goriškem** bodo volitve posebno hude, ker prikazuje se cela vrsta kandidatov, ki bi vsi radi sedeli v deželnem zboru, a je veliko vprašanje pri tolikem številu, kdo bo zmagal.

Na **Češkem** v Pribramu se je 9. in 10. t. m. jako sijajno vršil češki katoliški shod, katerega se je udeležilo do 4000 ljudi; navzoči so bili tudi trije škofje in nadškof-kardinal praški. Razpravljalo se je o verskem, narodnem, gospodarskem in socijalnem vprašanju. Naj bi temu sijajnemu shodu sledilo še mnogo drugih sličnih shodov in češki narod bo kmalu prekvašen z zdravimi, edinopravnimi katoliško-narodnimi idejami.

V drugi polovici tekočega meseca dobimo zopet stalno vlado namesto dosedanje začasne. Vodstvo **ministerstva** bo prevzel poljski grof Badeni, ki si bo privzel pomočnikov po svoji volji. Nemški liberalci se mu zelo vsiljujejo, da bi ga na-se priklenili in spravili v ministerstvo vsaj par svojih mož. Toda le-ta stranka je zadnje tedne tako omagala in se skrčila, da nima skoro nobene ugleda več. Pa še to, kar ima, vzeli ji bodo polagoma nemški nacijonalci ali pa konservativci. Ne ve se še, na katero stranko se grof Badeni opre.

Kaj je novega po širokem svetu?

20. t. m. bo preteklo 25 let, odkar je laška vlada vzela papežu Rim prav na roparski način.

ljubila duhovniku, da ne bo ničesar naravnost pisala zoper vzor svojega vzora, t. j. zoper Marijo Devico. Duhovnik pa jo je ob enem priporočil skrivaj v molitev več tisoč osebam. Uspeh vsega tega je bilo izpreobrnenje, gotovo na priprošnje Matere Božje in device Orleanske. Dvanajst dni, predno se je izpreobrnila, je dala še na svetlo „zbirko molitvic Luciferju v čast“. Sv. Rešnjega Telesa dan je bila prvič pri sv. maši; tu se je očitno odpovedala vsem svojim zmotam in 4. sept. je bila krščena.

Isti duhovnik-redovnik, ki jo je prvi obrnil na pravo pot, je takoj obljubil Bogu, da se hoče darovati Bogu za to zgubljeno dušo, ako se je On usmili. In res: pred nekaj tedni je poprej vedno čyrst in zdrav, blaženo umrl uprav isti dan, ko je Diana Vaughan stopila v samostan. Le-ta bo polagoma objavila vse framasonske tajnosti, tudi marsikaj takega, kar se doslej ni še vedelo, ker ona je bila v najvišji stopinji framasonstva. Namesto spisov satanu v čast, pisala bo poslej svoje framasonske spomine. Obljubila je, da bo prav

Laški kralj se je naselil v jedni najlepših papeževih palač na Kvirinalu, kjer še sedaj stanuje njegov sin in naslednik. **25letni spomin** očitne krivice namerava te dni vlada s svojimi somišljeniki svečano obhajati. A to je bridka obletnica, ne toliko za katoliško cerkev, kolikor za laško ljudstvo samo, ker v strašno bedo je spravila brezbožna vlada svoje podložnike. Ljudstvo trpi lakoto, za lakoto celo umira. Zaradi neznosnega pomanjkanja se je začela na Siciliji neka nova sekta ali kriva vera, ki se razširja med najubožnejšim ljudstvom in v svojih naukih trosi najhujše in najnevarnejše zmote, kakoršne si more izmisliti človek le v skrajni obupnosti. A namesto da bi vlada pomagala tem revežem, naklada le še nove davke in denar lahkomišelnostjo zapravlja za ničvredne stvari. Ni čuda, da število nezadovoljnih raste od dne do dne in da tolovajstva ne more nobena moč pokončati. Na Siciliji in v Sardiniji, pa tudi v Apeninah zgodi se skoro vsak dan kak nov zločin. Ljudstvo vse obupano pa voli za poslance take može, ki so za več let v ječi zaprti. Kam bo vse to prišlo? Tako se maščuje krivica, katero je laška framasonska vlada prizadejala papežu in katoliški cerkvi! — Katoličanom je prepovedano, da se ne smejo udeleževati onih slovesnosti v spomin 25letnice. Razni škofje na Laškem in tudi drugod pa so priporočili svojim vernikom, naj tiste dni še prav posebno molijo za blagor katoliške cerkve.

Angleška vlada je v hudem razporu s Turčijo zaradi Armenije. Turški sultan se je obrnil za pomoč na rusko in francosko vlado, pa menda brez uspeha. Odkar na Angleškem vlada nova

vse odkrila svetu, kar se v ložah godi, kar je sama pri teh shodih doživela.

Ni čuda, da so framasoni zaradi tega vsi divji in besni nad to izpreobrujenko. Že jo skušajo spraviti s poti še predno bo objavila njih skrivnosti. Skušnja uči, da je bilo veliko takih mož, ki so se framasonstvu odpovedali, nenadoma grozovito umorjenih. Ta nevarnost žuga tudi Diani Vaughan.

Čeprav so framasoni tako zvito zavarovani pred javnostjo, vendar se čimdalje bolj odkrivajo njih peklenške nakane, po katerih delujejo na to, da bi krščansko vero popolnoma iztrebili s sveta in sploh prevrnili ves red med človeštvom. Čeprav so zvezani s satanom samim, vendar se kaže očitno, da je njih trud zastonj, ker Bog sam čuva sveto cerkev, katere peklenška vrata ne bodo zmagala. Za satana samega pa, ki ima v ložah med 12 apostoli po dve ženski, je zelo hudo, da se mu še izmed teh dveh jedna izneveri in vse njegove tajnosti in nakane med ljudi izkramlja.

„Eucharistia“.

večina v zbornici, poostruje se čimdalje bolj razpor z Irci, ki hočejo doseči samoupravo.

Piše se nam:

Z Radovice 10. sept. — Pravijo, da je devet in devetdeset mrzlic, katere napadajo in mučijo revni človeški rod. Naj se trtne in grozdne bolezni zanaprej tako pridno oglašajo kakor dozdej, kmalu jih bomo imeli saj toliko, kakor mrzlic. Človek bi kar zdvojil, če premišljeva, koliko troška dela že nasad ameriškega trtja. Se veseliš bujne rasti novih trt, muči te skrb: vse te trte moram cepiti! Se je cepljenje posrečilo, pridejo na misel razne bolezni, žugajoče vničiti ali saj občutno zmanjšati težko pričakovani pridelek.

Bile so tudi doslej razne trtne bolezni, pa ne tako škodljive, kakor nove, ki so naravnost pogibeljne, ako se jim pravočasno ne postaviš v bran. V zemlji je hrošč, ki spodjeda trte zlasti v publici; nad zemljo so: strupena rosa, bledica, črne kože in oidium ali plesnoba. Ta poslednja se je prikazala tudi na novem trtju in sicer na rdečem španjolu (Gutedel). Sreča v nesreči je, da imamo proti boleznim tudi primerna zdravila. Pa za to je treba denarja. Sigurni pripomoček proti plesnobi je žveplanje. Žveplam brajde (modro portugalko) ob stanji, v vinogradu beli muškati že več let in sicer dvakrat: prvič pred cvetom, drugič po cvetu, kadar je grozdje debelo prilično kakor konoplje. Zadnji „Kmetovalec“ pravi: „Ne zadostuje pa žveplati le grozdje, temveč tudi listje“. Jaz ne žveplam listja ampak le grozdje, in kakor me večletna skušnja uči, je to zadosti. Listje z galico dvakrat škropljeno, ostaja povse zdravo.

Glavni namen tem vrsticam je, da naši vinogradniki vedo za žveplanje in se nanj pripravijo, kajti sigurno je, da nam plesnoba ne bo prizanesla.

Konečno pa še par besed tistim, ki našim ljudem toliko zamerijo, da so tako počasni z novimi nasadi. Jaz pa, ki živim med ljudstvom, ki njegove razmere dobro poznam, razumem, da se mož težko pripravi na novo delo. Boji se, pa ne boji se dela in truda, ampak boji se troška. Ga ni in ga ni denarja; ni kaj prodati, ni nobenega zaslužka. Poleg rednih neizogibnih izdatkov zmagovati še nove, to je nemogoče. Torej s kmetom potrpljenje! to od jedne strani: od druge pa: pomagaj, kedor premore, zlasti oni, kojemu je dolžnost in to v prvi vrsti: država in dežela. Obe se naslanjati na kmetijstvo; propade to, kam država, kaj z deželo!

Iz Novomesta. — Dan 4. in 5. t. m. bil je zopet praznik za naše mesto. „Zaveza učiteljskih društev“ si je letos izvolila ravno naše prijazno Novo mesto da tu zboruje, kar je pač vse meščane z veseljem navdalo. Mnogo občinstva je pričakovalo drage in ljube goste na kolodvoru, katerih se je obilno udeležilo iz sosednje Štajarske, Primorske in Hrvatske, največ iz Kranjske (kakor smo čuli le iz Korotana ni bilo nobenega.) Pozdravil je došlece gosp. župan Perko in njega namestnik g. dr. Schegula, na kar jih je novomeška godba spremila do „Narodnega doma“, kjer jih je pozdravil v imenu čitalničnega odbora g. dr. Schegula, ter jim izročil čitalnične prostore v porabo.

— Koncert, katerega je zvečer priredilo do 60 gg. učiteljev in učiteljic pod vodstvom g. Potrebina iz Kostanjevice, se je prav dobro obnesel. Pevske točke so se prav povoljno izvršile, one brez spremljave orkestra (kateri je bil zelo negotov) bolj nego se sprem-

ljavo, osobito rogovi pri „Lovski“ so skazili ves učinek od zbora prav dobro prednašane pesmi. Trobili so bolj za na pašo, nego za koncertno dvorano. Mendelsohnova koračnica pač presega enake moči, ki potrebuje izvežbanih muzikov, prvi del je bil še nekoliko, a srednji stavek se je ponesrečil. A ti nedostatki orkestra niso prav nič oslabili lepega vspeha pevskega zboru, kateri je dobro in čvrsto in z vidno navdušenostjo svojo nalogo dovršil. G. dirigent je tudi pokazal gotovost in pozornost na svojem mestu in mnogo pripomogel, da se je ves večer zaključil v čast zaveze učit. društev in sodelujočim. Sodelovale so tudi naše gg. tamburašice, in so kakor po navadi sè svojim preciznim igranjem zadovoljile.

Prihodnje jutro so se udeležili združeni zborovalci sv. maše pri oo. frančiškanih ob osmi uri in kaj lepo peli. Na orgljah pa je igral gosp. kapiteljski organist Hladnik. (Tuji gospodje so imeli sedaj priliko, mojstersko igranje Hladnikovo slišati.) Po sv. maši pričelo se je zborovanje. Predsednikom je bil voljen g. Jelenec, nadučitelj v Šenčurji pri Kranji.

Pri skupnem obedu vršile so se navdušene napitnice, vladala najlepša sloga, splošna vesela zadovoljnost in prijateljsko radovanje. Žal, da je čas bivanja „Zaveze“ mej nami tako urno potekel, in kakor jih pri odhodu spremljajoč, kličemo tudi danes: „Na zdar!“

S Police pri Višnji gori. — Dné 25. avgusta 1895 je po dolgi, mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspala Marjeta Dremelj, soproga učitelja, stara še le 23 let. Bila je popolnoma v božjo voljo udana ter vse bolečine jako voljno prenašala. Pokojna je bila prav pridna in marljiva gospodinja, mati dveh otrok in učiteljica ženskih ročnih del. Bila je obče priljubljena in od vseh mnogo spoštovana. Pogreba dné 27. avgusta se je udeležilo več gg. učiteljev, šolska mladina in mnogo družega ljudstva. Pokojne mož se presrečno zahvaljuje domačemu preč. g. župniku, za obilni trud in prijaznost, katero je blagovolil skazovati v bolezni in ob času pogreba, č. gg. pevcem od D. M. v Polji in Višnjegorskim za jako ginljivo in izvrstno petje pred šolo, v cerkvi in na pokopališči; potem vsem, ki so se pogreba udeležili.

Iz Črnomlja. — [Kanonična vizitacija in birma na Belokranjskem]. Dné 31. avg. na večer so se pripeljali prevzvišeni knez in škof v Semič, kjer so bili slovesno sprejeti. Po večerji so jim pevci priredili podoknico. Drugi dan, na angeljsko nedeljo je bilo birmovanje. Birmanih je bilo 990 otrok. Popoludne so se odpeljali v Metliko, kjer so bili enako prav sijajno sprejeti. Nasledni dan v ponedeljek so delili zakrament sv. birmo 895 otrokom. V torek je bilo birmovanje v Podzemlji in birmanih 505, v sredo v Dragatušu, birmanih 438, v četrtek na Vinici, birmanih 545, med temi veliko Hrvatov, ki so prišli od one strani Kulpe iz Zagrebske nadškofije. V Črnomlju je bila birma 7. sept. v saboto, in birmanih 875 otrok. Tudi mesto Črnomelj, o kterege mestnem zastopu so se slišali prej čudni glasovi, je prevzvišenega knezoškofa slovesno sprejelo. Pri slavoloku so se zbrali mestni zastop, c. kr. uradništvo, prostovoljno gasilno društvo z mestno godbo na čelu in šolska mladina z učiteljstvom, pred župniščem pa zbrana duhovščina v počaščenje svojega višega pastirja. Bilo je mnogo zastav videti, pa bi jih bilo še več, če bi jih hotelo mesto ubožnejšim mestjanom posoditi, a reklo se je: ker niste hoteli zastav, ki smo jih vam ponujali, da

bi jih razobesili na dan liberalnega shoda, jih pa tudi zdaj ne dobite. Zato so si nekteri sami zastave preskrbeli in z njimi ozaljšali svoje hiše, da so pokazali ljubezen in spoštovanje do knezoškofa in da ne marajo z liberalci v isti rog trobiti. Popoludne so se odpeljali skozi Dobljče na Koprivnik, kjer so naslednji dan na mali Šmaren posvetili veliki oltar in delili zakrament sv. birme. Reči se mora, da so prevzvišeni knez in škof bili povsodi na Belokranjskem kolikor mogoče slovesno sprejeti. Vihrajoče zastave raz zvonikov in hiš, slovesno zvonjenje in streljanje s topiči, postavljeni mlaji okiteni z venci in raznimi napisi, vse to je naznanjalo, da imamo v svoji sredi ljubljeneega višega pastirja. Tudi njihovi izborni cerkveni govori so povsodi poslušalcem globoko segli v srca, krščansko misleče vernike potrdili v veri, pa tudi omahljivcem in zmotencem pokazali pravo pot, ki pelje do večne in časne blaginje. — Vseh otrok je bilo birmanih 4248.

Črnomelj. — [Poslano.] Slavno uredništvo! Z ozirom na § 19. tisk. zakona blagovolite vsprejeti v „Dol. Novicah“ nastopni popravek:

V dopisu iz Črnomlja v šte. 17. z dné 1. sept. t. l. se trdi, da niso trte na državni trtnici pravilno grubane. Resnica pa je, da so trte grubane povse prav. Trte na državni trtnici cepljene niso stalne trte, ampak so le cepljenke, ki se bodo v jeseni ali pomladi proč oddale. Da pa ostane stalna trta na trtnici, pustil se je locenj iz zemlje. Grubenica se bode odrezala, locenj prikrajšal in stalna ameriška trta bode zopet rasla. Dopisnik ni vedel namene teh trt, zato je krivično sodil.

Dalje: Ni res, da so delavci na državno trtnico poslani, ali nadzornika ni pri njih.

Res pa je, da je vedno predelavec v moji odsotnosti „nadzornik“ pri delu.

Ni res, da je delo vsakokrat narobe; res pa je, da se vsa dela izvršujejo pravilno in redno, kar pričra javno bujno rastoča trtnica, vsakdo se lahko o istinitosti te trditve lahko prepriča.

Ni res, da bi moral biti jaz ob času šole pri delavcih, ker jih takrat nadzira predelavec; tega tudi vsled pogodbe nisem obvezan.

Ni res, da se leži in okoli postopa, to je žaljiv, neosnovan napad na mojo osebo, ki ga s zaničevanjem preziram.

Resnica je, da se je na les cepljenih trt malo prišlo, a to se zgodi tudi večjim zavodom ob neugodnem letu. Ni res, da so drevesca na šolskem vrtu jako kriva, res pa je, da so jako lepa in ravna, kar se vsakdo lahko prepriča.

Res je, da se rabijo delavci iz državne trtnice tudi na šolskem vrtu, ker se vzgojuje nasad za cepiče za državno trtnico, potem vzgojene trte in doposlane trte, namenjene za državni vinograd, kateri se pa še le dandanes pripravlja, in kateri vinograd je visoko c. kr. ministerstvo za poljedelstvo na moj predlog dovolilo.

Ker je na državni trtnici vse zasajeno, zasadilo se je začasno državne cepljene trte na šolskem vrtu, in ker se tudi vzgojuje nasad za cepiče za državno trtnico, je edino prav in pošteno, da se opravlja tudi z delavci državne trtnice, kar oblasti vedó, ker na istih željo sem to storil in dovolil v ta namen v sili porabo prostora na šolskem vrtu v blagi namen.

Fran Šetina,

voditelj državne trtnice.

Iz Kanzasa v Ameriki. — Z več krajev v Ameriki se čuje o boljših časih, pa to le v časnikih. Tukajšnji Slovenci in ljudje druge narodnosti ne vedo o boljših napredkih čisto nič, razven tistih, ki obdelujejo polje, ki je letos bogato žetev dalo. Sadja je tudi obilo, pa ima ceno mernik (bušelj) jabolk 10 do 15 centov, breskev 60 do 70 centov itd. Sploh po ceni je vse tukaj, tako da smem reči v primeri: ameriškanski kmet konja jaha, dolenjski kmet pa mora s palico hoditi po cesti. Pri vsem tem pa se ne sme misliti, da ima vsakdo posestvo, ali da bi bil takoj posestnik, čeprav bi 2000 gld. prinesel seboj, ker tukaj ne more labko do kmetije. Večina Slovencev je po jamah in tovarnah; med temi pa vlada revščina zmerom bolj. Pred dvema leti so delavci z družbami in družbe z delavci začele staviti nove pogoje, po katerih delavec ne zasluži niti toliko, da bi mogel hoditi po posuti cesti, zakaj marsikateremu se prsti vidijo iz črevljev, pa jih ne more kupiti, čeprav so po ceni. Iz tega vsakdo lahko spozna, da Amerika ni to, kar se o nji zmerom po časopisih piše.

Jos. Barbarich.

Bakersfield California 22. avg. 1895. — Slavno uredništvo „Dol. Novic!“ V čast si bodem vsigdar štel, če sprejmete od mene kot avstrijskega državljana, naslednje. Jaz namreč nisem socialista in ne kapitalista, pač pa teče po mojih žilah aristokratska kri.

Zatoraj kličem z ameriškansko-slovenskim vsklikom „Huray! huray!“ bratu Slovincu, kateri se skorej iztrga iz liberalskih krempljev! Huray! bratom voditeljem tvojim! Vsi ameriškanski Slovenci, kateri smo količkaj izobraženi, pazljivo čitamo slovenske časnike in že naprej se veselimo in pričakujemo številke, katera nam prinese kaj novega o svobodi volilne pravice.

Tudi mi smo s tem predlogom zadovoljni, ker zahteva volilno pravico za vse poštene može, naj plačujejo davka kolikor si bode. Pa bojo znabiti nekateri zmajali z glavami in porečejo: ali niste vi tam preko velike luže in kaj to vam mar? A pomisliti je treba, da je število ameriškanskih Slovencev, ki imajo na Dolenjskem, kakor tudi drugod svoja posestva, svoje žene in otroke, veliko, in ti se zanimajo za premilo slovensko domovino! Koliko pa je tudi denarja že prišlo od ameriškanskih „strijev“ v Slovensko deželo, posebno pa v Metliško, Črnomaljsko in Semiško faro na Belokranjskem! Vsak lahko sprevidi, če količkaj prevdari!

Ameriškanski „strije“ morajo seveda težko delati za svoj denar; kdor ne dela, tudi nič nima. Res je pa tudi, da v Ameriki dosti bolj težko delamo, kot pa v stari domovini, zato se mora tudi vsak učiti, ko v Ameriko pride, kako se dela. Držimo skupaj! Mi vam radi pomagamo, samo da tudi vi nam zvesti ostanete. Obrnite svoja obličja proti pravim Slovincem in hrbet liberalizmu judovskemu, podajte roke svojim pravim rojakom!

Še nekaj; tukaj sta dva slovenska fanta, brata, ki sta vse dolgove poplačala na Slovenskem, čez 9000 gld., a se bojita sedaj domu in zakaj? — Ali bi se ne dalo pomagati takim ljudem. Pa še nekaj mi je na jeziku! Ali bi se ne dalo tudi to popraviti, da bi v kancelijah lepše ravnali s kmeti, ko pridejo davek plačati ali v kakem drugem opravilu. Pri nas je v tem oziru boljše, nego je na Slovenskem! Bil sem sedaj že več let v svobodni Ameriki. Gotovo sem tudi zapazil, da tu, ako je človek le pošten in pameten, je „gentleman“, pa naj bo še tako reven,

ali naj zaseda še tako nizko stopinjo v družbi. Pa vsak ravna ž njim kot z „gentlemanom“. Na Slovenskem pa včasih kriče po kancelijah, da je groza.

To naj bo zadosti! „Huray!“ bratec slovenski v daljni domovini! Dvakrat huray tvojim voditeljem, kateri so res tvoji voditelji! Podpišem se kot predsednik zbora, v imenu mnogo slovensko-amerikanskih „strijev“.

Martin pl. Krasnohorsky.
Bakersfield Kern Co. Calif.

Domače vesti.

(† Nadvojvoda Ladislav), še le 20 let star, je umrl 6. t. m. v Budimpešti v hudih bolečinah za ostrupljenjem krvi. Par dni popreje je šel na lov na divje mačke. Ko je neko obstreljeno mačko sledil v goščo in puško vlekel za seboj, izprožila se mu je le-ta in mu nogo hudo razmesarila. Zdravniki mu niso mogli več pomagati. Previden s sv. zakramenti je izdihnil svojo dušo v naročju svoje matere.

(Duhovske premembe.) Č. g. Josip Gregorič, kapelan pri Sv. Trojici pojde kot župni upravitelj k Sv. Trem Kraljem nad Idrijo; na njegovo mesto pride semeniški duhovnik č. g. Anton Čadež.

(Imenovanje.) Gospod Janez Klemenčič, c. kr. poštni oficijal tukaj imenovan je poštним blagajnikom.

(Novomašnik.) Dne 29. septembra t. l. bode v Šmihelu pri Novem mestu nova sv. maša, katero bode daroval g. P. Gabrijel Mežnaršič reda kapucinskega iz Reke. Novomašnika bode posvetil dne 22. sept. presvytili gospod škof Andrej Strk v Velji (Krka).

(V Novem mestu) se je naselil novoimenovani tehnični vodja priprav proti trtni uši g. Bohuslav Skalik.

(V Trebnjem) je finančno ministerstvo ustanovilo nov merski okraj za vse občine žužemberskega in trebanjskega davčnega okraja. Inženirjem na tem mestu je imenovan g. Ferd. Suppan.

—(Novomeški akademiki) priredé dne 25. t. m. v prostorih „Narodnega doma“ veselico na korist podpornima družbama za visokošolce na Dunaji in v Gradci. Vše zaradi namena je pričakovati, da se vsakdo, ki se prištevava naobražencem, in ki vé, kako uspešno delujeta omenjeni društvi za naraščaj slovenske inteligencije, vdeleži tega podjetja. Pa tudi gledé vsporeda zasluži ta veselica mnogobrojnega poseta, saj so poleg domačih močij, v koje stavimo kakor vedno najboljše nade, obljubili sodelovati tudi konservatoristinja gospica Franja Vrhunčeva, ki je slovenskemu občinstvu iz koncertov „Glasbene Matice“ pač dovolj znana kot izborna moč; nadalje kvartet ljubljanskih abiturijentov, ki je v Zagrebu žel burno pohvalo. Tudi gledališka predstava — v Novem mestu zadnja leta prava redkost — obeta obilno zabave. Glede sledečegá plesa opozarjamo le na vspehe prejšnjih let. — Vstopnice dobivajo se 23. in 24. t. m. od najmanjše do dvanajste ure dopoludne v predsobi čitalnične bralnice in 25. t. m. zvečer pri blagajnici.

(Predavanja) o umni živinoreji, navadnih živinskih boleznih in prve pomoči, nalezljivih kužnih živinskih boleznih in veljavnih postavnih določilih, o živinski soli, živinski kupčiji itd. imel bo novomeški okrajni živinozdravnik gosp. Otmar Skale v nedeljo 15. t. m. zjutraj v Šmarjeti, popoldne v Škocjanu; v nedeljo 22. t. m. zjutraj v Leskovcu, popoldne v Cerkljah in v nedeljo 29. t. m. zjutraj v Prečni in popol-

dne v Velikih Brusnicah, vselej po prvi sv. maši (po sedmi uri) in po krščanskem nauku v dotični šoli. — Predavanje se vrši v lahko umljivem jeziku in vabimo živinorejce, da v obilnem številu pridejo poslušati te poučne govore. — 1. t. m. je ta gospod vže predaval v Trebnjem in v Št. Lovrencu, kjer je bilo prav mnogo poslušalcev.

(V bolnišnici Usmiljenih bratov v Kandiji) bilo je meseca avgusta sprejetih 41 bolnikov, koncem julija jih je ostalo še v postrežbi 31; skupaj 72. Od teh je zapustilo bolnišnico tekom preteklega meseca 33 ozdravljenih, 1 neozdravljiv, 11. se je bolezen zboljšala. Umrla sta dva, in sicer eden za ostarelostjo, drugi bil je že umirajoč prinešen. Oskrbovalnih dni se je nabralo meseca avgusta 835.

—(Treščilo) je 9. t. m. ob 6 uri zvečer pri Gotni vasi v neki drog, ki nosi brzobjavno žico ob cesti, ki vodi iz Novega mesta v Metliko. Strela je ubila 17letnega Jožefa Avsca iz Gotne vasi, ki je stal 35 korakov proč od onega droga.

(V Šmartnem pri Litiji) bodo zidali novo župnijsko cerkev.

(„Slovenska Matica“) bo imela 26. t. m. v ljubljanski mestni dvorani svoj 30. občni zbor, pri katerem se bo volilo nekaj odbornikov.

—(Huda suša) je bila v prvi polovici tekočega meseca in koncem preteklega. Zaradi tega je rastlinje že venelo in se trava sušila. Kakor se kaže, bo letošnja letina jako slaba. 12. in 13. je zopet dobro deževalo; znabiti se še kaj zboljša.

(Odlomki iz narodnega gospodarstva), spisal Anton Kupljen. Tako je naslov jako lični knjigi, ki je nedavno prišla na svetlo. Namenjena je bolj omikanim ljudem. Velja 30 kr. Čisti dohodek bo v prid družbi sv. Cirila in Metoda.

Razne vesti.

* (Neverjetno požrtvovalnost) so pokazali nedavno zopet francoski katoličani. Francoska vlada je pomožnemu škofu v Cambrai-u odtegnila uborno letno plačo 1500 frankov; potem mu je poslala kot pokojnino enkrat za vselej 375 frankov, s katerimi bi se stari onemogli gospod nikakor ne mogel preživeti. Ljudje, to zvedevši, nabrali so kar iz proste volje za preganjanega škofa celih 100.099 frankov od ravno tolikih oseb. Tako so storili že pred par leti, ko je vlada dvema škofoma odtegnila plačo, dokler osramočena po radodarnosti ljudstva, ni zopet jela izplačevati svoj dolg.

* (Pošteni dediči.) V Ameriki je umrla pred par meseci gospa, ki je zapustila v dobre namene 160.000 dolarjev. Ker pa ni jeden mesec dnij pred svojo smrtjo oporoko podpisala, bil je podpis neveljaven, in vlada je razdelila vso isto svoto med sorodne dediče rajne gospe. Ti pa so se vsi isti dedičini odpovedali in jo oddali v prvotni dober namen, kakor ga je gospa določila.

Milodari za pogorelce na Toplicah:

Neimenovani v. čast. gospod iz Ljubljane 55 gld.; po gosp. Jos. Errath, trgovcu v Mokronogu zbirka 21 gld. 30 kr. Povrni Bog milim dobrotnikom!

J. Babnik, župnik.

Loterijske številke.

Trst	17. avgusta	42	63	25	58	83
Gradec	24. „	57	51	87	73	37
Trst	31. „	88	81	79	33	61
Gradec	7. septembra	42	14	33	32	8

Zahvala.

Zavarovalno društvo „Unio - Catholica“ je podpisanemu za pogorelo poslopje zavarovalnino brez vsakega odbitka pošteno in hitro izplačala, za kar se tem potom iskreno zahvaljuje in isto vsacemu najtopleje priporoča.

Omota, dné 12. septembra 1895.

(210)

Janez Kolar, posestnik

VABILO.

Posojilnica v Črnomlji, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, imela bode

izvanredni občni zbor

dné 22. septembra t. l. ob 3. uri popoldné

v posojilnični pisarni v Črnomlji.

Dnevni red:

1. Posvetovanje in sklepanje o nakupu grada v Črnomlji v last posojilnice.
2. Posvetovanje in sklepanje o slučajni prodaji posojilnične hiše v Črnomlji.

K obilni vdeležbi p. n. združnike uljudno vabi

(202—2)

Načelstvo.

Prostovoljna prodaja

grajščine v Črnomlji

vršila se bode po javni dražbi naslednje dneve:

1. oktobra ob 10. zjutraj grad in mlin v Črnomlji. V gradu je velika gostilna, uradnice c. kr. okrajnega glavarstva in druga stanovanja. Izkliče se 25.000 gld., mlin s žago pa 8000 gld.

2., 3. in 4. oktobra gojzdi v mestni lozi in malenske njive.

5. oktobra gojzdi na Lahini.

Od 7. oktobra naprej gojzdi na Zastavi.

14., 15. in 16. oktobra hiša, vrti in njive v Loki.

17. in 18. oktobra gojzdi v Rasulah.

Od 21. oktobra naprej gojzdi v Sybnu.

Vadija bode vložiti 10% od izklicanega zneska. Za grad, mlin in hišo v Loki bode plačati do konca t. l. tretjino, za gojzde in njive pa četrtno kupnega zneska, ostanek pa v petih enakih letnih obrokih s 5% obresti.

(213)

Kovačnica

v sredi vasi Božakovo, blizo mesta Metlike na Dolenjskem, obstoječa iz delavnice z orodjem, sobe, kuhinje, kleti, šupe in kos vrta, je takoj prostovoljno na prodaj pod ugodnimi pogoji, tudi na počak.

Kupci oglasijo naj se pri

Martinu Vukšiniču, Božakovo pri Metliki št. 5.

Na prodaj je iz proste roke

hiša

z opeko krita, z dvema sobama, kletjo, hlevom in delavnico za vsako reč ter tik nove ceste. Zraven spadajo tri njive, dva vinograda in en del hoste. Pravna je za krēmo ali prodajalnico.

Več se izve pri županstvu v Žužemberku.

Žužemberk, 12. septembra 1895.

Ivan Kadunc, župan.

Godbo

na gosli, vijolo, celo in bas

poučuje

Josip Poula,
kapelnik.

(205—1)

Nova hiša

v Križatijskih ulicah v Novem mestu se odda pod ugodnimi pogoji v najem. — Več pove

Janez Mežnaršič,

Kandija št. 16.

(22—1)

CERKVENA GLASBA.

Na novo so izšle sledeče Ign. Hladnikove pesmi za mešan zbor.

15 obhajilnih op. 14. (Četrtni natis.) 50 kr.

20 Marijnih op. 15. (Tretji natis.) 60 kr.

5 Tantumergo in petero mašnih. (Drugi natis.) 40 kr.

Čvetero Božičnih za solo, zbor in orglje. (Drugi natis.) 40 kr.

(Vsi čveteri zvezki skupaj 1 gld. 50 kr.) (198—2)

Dobe se pri skladatelju v Novem mestu.

Čisto novo, še nič rabljeno štedilno ognjišče (Sparrherd),

vzidano z lončenimi ploščicami, je po nizki ceni na prodaj. — Kje pove opravništvo „Dol. Novic“.

V grajščini Pleterje pri Št. Jerneju

se takoj sprejmejo

nadhlapec

in več družih hlapcev.

Več se izve pri grajskem oskrbništvu.

Na prodaj

lepa garnitura,

obstoječa iz zofe, dveh naslonjač in šest stolov. — Več pove opravništvo „Dol. Novic“.

(186—3)

Nova hiša na prodaj,

z opeko krita, obstoječa iz treh sob, kuhinje in kleti, tik okrajne ceste, v kateri je krēma in prodajalnica — oboje z vsemi pravicami — potem hlev za troje živine, svinjaki, žganjarnica in drvarnica; okol hiše je sadni vrt, za vrtom pa pri treh oralih njiv in zraven na novo z ameriškimi trtami zasajen vinograd, obsegajoč 360 kvadr. sežnjev.

Vse skupaj je blizo farne cerkve, ter se proda radi bolehanja gospodinje. (208—1)

Natančneje se izve pri lastniku

Ivan Gliha-ty

v Artičah, pošta Brežice na Štajerskem.

Alojz Windischer,
trgovec v Novem mestu,
ima v zalogi poleg drugega blaga tudi
klobuke za gospe,
okinčane in tudi neokinčane ali tako
zване forme! dalje ima v zalogi tudi
copate
za na zimo po različnih cenah.

Jakob Paučič v Novem mestu

prodaja

dobro moko po nizki ceni

in pošilja na zahtevanje cenike.

➔ Tudi ima na prodaj ➔

• več mernikov lepe ščistene pšenice, •
mernik po 2 gld. 20 kr.

➔ Nadalje sprejme v poduk ➔

čvrstega in zdravega dečka,

kateri ima veselje do pekarije. (199-2)

Mlatilnice, močan „Göppel“

za par vprege in več različnega kmetijskega rabljenega orodja v prav dobrem stanu
proda (187-3) **G. Tönnies v Ljubliani.**

Svarilo! (203-2)

Kedor si misli po Anton Mavserju iz Št. Ruperta kak vodnjak narediti ali popraviti, naj se prej črno na belo z njim pogodi, da mu sledajič ne napove svoj notar-ski račun, kakor ga je napovedal — v začudenje dve-ma v Šmarjeti, Mihael Bogulinu 85 gld. za 18 dni, Pergarju pa 30 gld. za 6 dni, in to samo za delo!

Pozor! Svarilo!

Varujte se,

da ne bote opeharjeni pri nakupu sladne kave. Dobič-kaželjni ljudje še vedno ponarejajo Kathreinerjevo kavo, zato ne jemljite drugih ko bele izvirne zavoje z napisom

„Kathreiner“.

Kathreiner-Kneippova sladna kava je edina zdrava in okusna primes k bobovi kavi, natorni pridelek v celih zrnih; vsaka škodljiva primes je izključena.

Tak-le je izvorni zavoj pristne
Kathreiner-jeve kave.

$\frac{1}{2}$ kile 25 kr.
Je povsod na prodaj

toda

Pozor!

Varujte se ponarejenega blaga,
ki ga nekateri iz sebičnih namenov ponujajo ali **odprto**, ali pa v dobro **ponarejenih podobnih zavojčkih.**

Soba

za sameca, z vso opravilo, je v Novem mestu, Jurjeva ulica št. 180, od 15. t. m. naprej za oddati. Na zahtevanje dobiti je tudi zajuterk in kosilo. (207)

Jabolka in hruške za mošt

➔ se kupujejo. ➔

Cenjene ponudbe naj se blagovoljivo pošiljati z naslovom:
Rudolf Mosse v Stuttgartu, šte. 3225.

➔ **Hiša,** ➔

tik ceste, katera bi bila pripravna za štacuno ali za kako drugo obrtnijo, zraven katere je kozolec, klet, štala, hlevi, pod, senica, vrt in vse, kar je okoli domovja, se proda iz proste roke in pod ugodnimi pogoji pri

Ani Pungerčar, posestnici
v Škocijanu pri Mokronogu.

(182-3)

F. S. Murgelj, trgovec v Novem mestu,

sprejme takoj v poduk

učenca,

kateri je slovenskega in nemškega jezika v pi-savi zmožen. — Ravno taisti tudi skupuje

● **frišna jajca** ●

po najvišji ceni. (197-2)

(175—3)

Mnogo izvrstnega

VINA

domačega pridelka

je na prodaj v

gradu Bajnof pri Novem mestu.

Dimnikarski pomočnik in učenc

sprejme se takoj pri dimnikarskem mojstru

Hönigmann-u

(177—3)

v Novem mestu.

Med, vosek in vošenine

kupuje vedno po najvišji ceni (188—3)

Franc Murn v Kandiji pri Novem mestu.

Hiša,

čisto nova ter z opeko krita, nekaj minut od postaje Novo mesto, z dvema sobama, kletjo ter nekoliko zemljiščem, se proda ali v najem odda. (185—3)

Natančneje pove lastnik Janez Dular, Cegelnica.

Naznanilo.

V Trebnjem, blizo farne cerkve in glavne ceste, se na jako pripravnem kraju odda

GOSTILNA,

obstoječa iz treh sob, kleti, hleva, shrambe in mesnice. — Več se izve pri gospodu

(178—3)

Fran Zure-u v Trebnjem.

Nova prodajalnica.

Zaradi selitve sem po dolgo trajajočem mirovanju zopet na novo prodajalno otvoril

na stari pošti

tukaj v Novem mestu, ter jo z novim drobnim blagom založil.

Ker je slavn. občinstvu moje mnogoletno pošteno trgovsko ravnanje dobro znano, upam, da mi ni treba nadaljnega priporočila.

Tudi se dobijo pri meni stare stelaže za trgovsko blago notri vlagati, kakor tudi ena proti ognju popolno varna denarna kasa, po prav majhni ceni.

(192—2)

Valentin Oblak.

Najboljše in najcenéje

cerkvene ure

izdeluje in popravlja

Janez Brunskule

v vasi Rečice hiš. št. 7. zadnja pošta Semič na Dolenjskem.

Vsa dela izvršujejo se izvrstno in pošteno, za katera se jamči 10 let.

Najboljša spričala so mu cerkvene ure, katere je napravil v Semiču, Črnomlji, Dragatuši, Adlešičih, Šent-Jarnej, v Osilnici in pri podružnicah semiške fare: na Gradniku, v Gorenjcah, Rožnem dolu in Rečicah; dalje v Novi Gori pri Črmošnjicah, pri Sv. Ivanu črnomeljske župnije, v Podgradu in Sveti Nedelji (Hrv.), v Podlipniku (Hrv.), v Črnem potoku (Kočevje).

Ceniki pošiljajo se na zahtevanje brezplačno.

Steinfeldska pivovarna

bratov Reininghaus, Gradec

zaloga piva v Ljubljani-Šiski

priporoča

uležano marcno in eksportno pivo**v sodčeki in steklenicah.**

(Pivo v steklenicah je pasterizovano.)

(159—4)